Vlaanderen onafhankelijk: goede zaak, toch?

Boem paukenslag. De Franstalige openbare omroep RTBf wist woensdag 13 december met een docu-fictie de zuidelijke helft van België in rep en roer te zetten. In het hele land brak na de uitzending evenwel een storm van kritiek los. Opzet van het programma : tonen wat er mogelijk gebeurt als Vlamingen hun staatshervormingsdrift de vrije teugel laten en Franstaligen elk voorstel tot hervorming met een categoriek *non* blijven ontvangen. De karikatuur die de RTBf-journalisten van die gevolgen maakten, schoot in het verkeerde keelgat en ging zijn doel om het communautaire debat aan te zwengelen in eerste instantie grotendeels voorbij. Maar dat het beeld van een zichzelf tot onafhankelijkheid uitroepend Vlaanderen in Franstalige hoofden effectief leeft, is wel duidelijk geworden. Zou Vlaanderen dan geen redenen hebben om toch maar beter onder Belgische vlag te blijven bestaan?

OPINIE

Aanhangers van het separatisme verwijzen vaak naar de splitsing van Tsjechoslowakije om aan te tonen dat een land zich wel degelijk vreedzaam in twee kan delen. Maar ze houden zichtbaar geen rekening met enkele specifieke Belgische eigenschappen die een soortgelijke boedelscheiding onmogelijk maken: de nog steeds zware staatsschuld en de centrale hoofdstad Brussel. Bovendien is de economische heropleving van zowel Tsjechië als Slowakije eerder het gevolg van de verdwijning van het IJzeren Gordijn dan van hun onafhankelijkheid.

Als politici willen uitvoeren wat de bevolking verlangt – of als ze een poging tot ondernemen – dan kan België maar beter één blijven. Ook al zijn Vlamingen het met Franstaligen op vele punten oneens, de overgrote meerderheid wíl zich simpelweg niet van Wallonië afscheuren. Enkel het Vlaams Belang en de N-VA ijveren voor Vlaamse onafhankelijkheid – die laatste dan nog op lange termijn via het bruistabletmodel – wat betekent dat niet eens een derde van de Vlamingen solo wil gaan. De vakbonden spreken hun afkeer van een splitsing uit en ook de culturele wereld moet niet weten van separatisme. Het idee van Vlaamse onafhankelijkheid kent met andere woorden nauwelijks een draagvlak in Vlaanderen, de maatschappelijke grondstroom geeft nog steeds de voorkeur aan een federaal België. Meteen dé reden waarom de Vlaamse onafhankelijkheid beter niet kan worden uitgeroepen.

Zou het Vlaanderen economisch beter voor de wind gaan als het verlost was van dat zwakke zuidelijke landsdeel? Het is verre van zeker. De splitsing op zich brengt onvermijdelijk nadelige economische gevolgen met zich mee. Verder is de kans groot dat Wallonië op langere termijn voor Vlaanderen een zwakke buur zal worden. Als de huidige Vlaams-Waalse geldtransfers plots opdrogen, zullen de uitkeringen in Wallonië in één klap met 20% dalen. De armoede aan Franstalige zijde zal onvermijdelijk fors toenemen, wat van Wallonië in geen geval een solide en aantrekkelijke handelspartner maakt. Bovendien laat de kwaliteit van het huidige Franstalige politieke bestuur te wensen over. De Waalse gezagsdragers blijken al niet competent genoeg om hun eigen gewest efficiënt te besturen, getuige de corruptieschandalen waarmee de regio pas geleden in de aandacht kwam. Als de invloed van de rijpere bestuursstijl uit Vlaanderen plots zou wegvallen, is het maar de vraag of de Franstalige politici gezamenlijk in staat zullen zijn om Wallonië uit het slop te trekken. Als we dat gebrek aan politieke bekwaamheid in het achterhoofd houden, kan het afschaffen van de transfers – die voor vele Vlamingen net de oorzaak zijn van

het Waalse achterophinken – economisch de doodsteek zijn voor de Franstalige bevolking.

Kortom, Vlaamse independentie zou Wallonië in de huidige omstandigheden geen goed doen. En het ligt voor de hand dat Vlaanderen geen baat heeft bij een krachteloze en onstabiele buur, niet in het minst op economisch vlak. De solidariteit met de Franstaligen kan maar beter behouden blijven. Het is veel efficiënter om van daaruit naar hervormingen te streven die het Waalse gewest op economisch vlak slagvaardiger en sterker moeten maken, onder andere met een aanpak van de hoge werkloosheid. Natuurlijk moeten de misbruiken van financiële steun die het Waalse gewest wordt aangereikt, aangepakt worden. Maar splitsen omdat er misbruiken bestaan, mag geen optie zijn. Het solidariteitsprincipe is immers een van de pijlers waarop het Europa van vandaag gefundeerd is. Als Vlaanderen *europe-minded* wil zijn, kan het zich niet permitteren om in zijn eigen beleid één van de Europese waarden op sociaal vlak onderuit te halen.

Zou Vlaanderen zich kunnen profileren in Europa? Het valt te betwijfelen. Het imago van Vlaanderen is niet te vergelijken met het imago dat België heeft. België is gekend als de bufferstaat tussen Frankrijk en Duitsland, als het land waar Brussel gelegen is. Wie Brussel zegt, zegt Europa. De splitsing van België zou voor de hele Europese Unie gevolgen hebben. En het is maar de vraag of die gevolgen gewenst zijn. Wie denkt dat men in deze materie met de andere lidstaten geen rekening dient te houden, houdt er niet meteen een toekomstgerichte visie op na. Want in de toekomst zal Europa zich alleen maar sterker gaan profileren.

En misschien telt de historische reden nog het sterkst van al. België bestaat al 176 jaar. Me dunkt dat er geen enkele reden zwaar genoeg weegt om daar niet nog eens 176 jaar bij te doen. De voorbije eeuw stond bol van conflicten die uit de hand konden lopen en Vlamingen en Walen tegen elkaar opzetten – van de koningskwestie tot de splitsing van de kieskring BHV – en altijd werd voor een vreedzame samenhorigheidsoplossing gekozen. Vandaag zijn het economische motieven op basis waarvan men naar onafhankelijkheid wil streven. Maar ook die motieven zijn niet sterk genoeg om de eenheid van het land aan te tasten.

Vincent Douchy